

Abonamente:
un an . 780 Lei
6 luni . 390 Lei
3 luni . 195 Lei

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Politica națională

O datorie românească de îndeplinit

Arad, 16 Ian.

Viața noastră politică e plină de
ntraste. Un s'rein care ar ceti
trece românești sau ar asista la
din ag'tatele ședintș ale Parla-
mentului și-ar forma convingerea că
ferim de politicianism acut, că
ra întregă, contaminată de mo-
na politice, ar fi împartită în mai
ulte tabere dușmane de moarte, și
dela Vlăduca până la opinea,
nc pala ocupațiune a fiecărui ce-
șan este să facă politică. Și nu
ar putea în timpul vreodată acel
reia cât de departe se află închi-
airea sa de realitate. Massele largi
e poporului pătura țăranească și
bună parte dia mica burghezie se
n într'o vădită rezervă de politică
dilitantă și se mulțimesc să com-
pente și să judece svârcolirile, de
de mai multe ori amazante, ale
oliticianismului gălăgios.
Chestiunea dacă e folositoare sau
a biatului general această rezervă
mportă o analiză minătioasă și
lucțiuni largi. Dacă înem seamă
istoria ne s'iteză multe piide
lificate de state cari s'au ni-
nicidit dia cauza excesului de politică
atrnă împinsă cu orbire până la
șmănșii sângeroase și război civil,
area s'inf'tasă a mass lor noastre
pulate ne dau cel puțin siguranța
l'ara este ferită de s'guduirii in-
trne periculoase. E drept că stra-
trile populare sunt lipsite de acea
ducație politică necesară spre a cu-
baște limitele acțiunilor politice.
Iai mult, această lipsă se vădește
l momentul de față, aproape z'loni,
liar la oameni politici cu pretenții
e conducători și nu arareori unii
in ei trec departe de limita pe
re o impune bunul simț și intere-
le țării.
Fără să educația politică a ma-
lor se va desăvârși și ea într'o
dar aceasta se va îndeplini cu
lât mai repede și cu mai trainice
l'dăcinal, cu cât mulțimea își va con-
nuia rolul ei contemptiv și va sta
l judece fără părtinire pe omenii
olitici și faptele lor. În dacă jude-
ita nu este uncori corespunzătoare
aditionalului bun simț, care este
nșău de de căpetenie a acestui po-
or, cauza este Demagogia. Fondul
nșt sufletește al românaului îl face
l cadă de multe ori vi tima escro-
lor politici cari îl fură încrederea
l promisiuni amăgitoare și va mai
eșe poate vreme până ce demagogii
or putea fi în mod efectiv demas-
ți în fața opiniei publice. Demago-
ia este dușmana oșerei de educație
olitică, pe care masele nu și-o vor
teia însuși până când însăși pătura
nducătoare nu va arunca dia să-
ni el pe demagogi și pe cei cari,
rin acțiunea lor periclitază intere-
le țării.
Este însă o altă politică, aceea
re ne-a inspirat aceste rânduri, și
re difere cu mult de politica de
artid.
Este politica națională care, mai
es decât cu întregirea țării prin
l'pirea provinciilor noi, a devenit
l imperativ categoric pentru fie-
re româ. Față de solidaritatea
olitică din sânul populațiilor mi-
nitate, emulată de interese de rașă,
tbulie să se ridice, ca un zid de
ănit, politica națională românească.
reghată pe toate terenurile de ac-
itate socială, solidaritatea româ-

nească trebuie să se evidencieze, în
mod efectiv, pe terenul politic.
Dacă am sta să judecăm cu toată
liniștea necesară și desbrăcați de
orice considerațiuni de politică de
partid, am ajunge la concluzia că în
uele regiuni ale țării, în cari mino-
ritarii formează masse compacte —
cau ar fi de pildă regiunea Aradu-
lui — politica de partid trebuie
esclusă cu desăvârșire și înlocuită
cu o singură politică românească.
lar o astfel de politică trebuie
practicată ca înș'fție și cu întreg
amțul d'istoriei de către ori are rom-
mă pus în fața manifestărilor de
solidaritate ale minorităților.
Rezerva românilor, renunțarea lor
de a-și exercita drepturile politice în
fața a țiunii minoritariilor, o conside-
răm ca o crimă împotriva națiunii.
Ne aflăm în prejma unor eveni-
mante politice — alegerile comunale
și județene — în fața cărora orice
român trebuie să fie pătruns nu
numai de datoria de solidaritate națio-
nală dar și de necesitatea exercitării
dreptului electoral.
Preleminările alegerilor au în eput.
Listele de alegători sunt aproape de
a fi făcute. Și totuș, — precum
suntem informați — foarte mulți
români au neglijat de a cere înscrira-
pe aceste liste. Oricât de covârșito-
are ar fi preocupările zilnice și
indelectuicirile personale ale fiecărui,
nimeni să nu uite că mai pres de
tote este datoria de conștiință către
neam. Un războiu în permanență al
spiritului național continuă în acest colț
de țară iar alegerile ce vin înfăți-
șează o bătălie care va atârna g'eu
în cumpănă.
In aceste condițiuni, renunțarea la
exercitarea drepturilor electorale con-
stituie pentru orice român o ade-vă-
rată dezertare. Consecințele pasivității
sunt incalcabile și vor atinge, pe
fiecare român în parte, în propriile
sale interese.
Considerăm deci ca o porucitoare
datorie să atragem atențiunea tutu-
ror românilor asupra gravității che-
stiunii și să-i îndemnăm la înscrierea
în listele electorale. Nici un român
nu trebuie să lipsească dela postul
de luptă pentru triumful românis-
mului.

Constituirea Camerei de Co-
merț franco-române
PARIS. — La legăția română dia Paris
a avut loc ieri, sub președinția de oșoare a
d'nei Diaandy, ministru Românel și a d'nei
Francis Marsal, fost președinte al consiliu-
lui de ministri, constituirea Camerei de
comerț franco-române. Erau de f'ță perso-
nalități marcante din cercurile finanșei, in-
dustriei și comerțului Franței, între care
Louis Marin, fost ministru de finanșe și
președinte activ al noșei camere franco-
române, de Mendel dela Banca Franței,
Ande Bonar, administrator delegat la „Ban-
que de Paris et des Pays Bas” Louis
Dreyfus consulul general al României, alși
vicepreședini ai noșei Camere de Comerț,
șpoi foștii ambasadori Rouleau, Saitat
Aulaire, etc.
Toate personalitățile române afiate la Pa-
ris au participat la ședința constitutivă a
noșei instituițiuni, care va l'ga în viitor în
cercurile economice ale ambuor țări, rela-
țiuni foarte strâns întinșe asfel legăturile
politice și amicale care o tot jeauna au existat
între Franța și România.

NOTE

Literatura teroareii

Arad, 16 Ian.

După literatura sensaționalului și a miracu-
losului care s culminat în romanele lui Pierre
Benoit apare la ordine a zilii literatura Teroarei
ai carei reprezentant era odinoară Andre Delorde.
Unul din cele mai noi romane franceze, a
proaspătului autor Henry Paulaitie conține po-
vestea a patru războiului, care într'o dimi-
neată, fără permisa, se ducă viziteze o grotă
abandonată de turiști odată cu începutul ostilită-
ților. Fericiți că sunt singurii atapăni pe ei în-
suși, câteva ore, într'a tșpatru, în culoarele
sumbre și peșterile cu stalactite. Totul îi încantă;
noutatea locului, grandoarea, tăcerea întreruptă
de vuetul cascadelor de apă subterană.
Deodată lăta-i pierduți. Pierduți în noaptea
formidabilă în care mai păpăie ultima lor
luminăre. Iși pierd și cumpăni, cad într'o groșă
unde unuși își frânge piciorul și începe goana
celor trei rămași sanatoși, delungul culoarelor
urmării de rântul care încearcă să se țina după
danși și își adreșteze cranul într'o fătăna.
Afara e vară, tihna, soareie arde. În cantona-
ment, cei patru absenți sunt dați lipsa, la apel
pe urmă d'zerzorii. Toți cred că s'au încurcat în
un chef ori au trecut în Asia: camarazii sunt
aproape invidioși de îndrăzneala lor. Și în acest
timp, foarte aproape, în grotete pe care o pa-
truna voalta s'a pretăut numai că o explorează;
e oroarea foamei, setei și întunericului înșăpi-
mantor. Cei trei supraviețuitori, după două zile
de diubeli la întâmpire, se hotărăsc să se des-
partă pentru a mări șancele de a leși de acolo
vii, cei dinții urmând să alerge după ajutor. Pă-
păind zidul rece, fiecare merge înaintea lui, ne-
vând putere decât să întindă mâinele înghetele.
Și în timp ce adreșteși de chilomeri de gaterii
rătăcesc în căutarea loc'nel liberatoare; unuș
cade într'un șuvoiu care îl țărăie, ca o jucărie, în
fundul unui lac subteran, altul se catără pe pe-
retele unei deachizături verticale care îl atrage
și de unde cade să se sfarme dela douăzeci de
metri... Cel din urmă vede în sfârșit întunericul
luminându-se.
Ca o fiară se apropie, se țărăște către viață.
Deodată ziua îndepărtată pe urmă apropiată îl
înșăimântă și cuprins de nebunie se întorce
călcând în beșă. Tratată schematic, această
dramă ar părea una din acele piese intricoșate
de Grand Guignol. Autorul a făcut o operă pro-
fundă de omenec. Intre realism și lirism, a
zugrăvit paucă interioră, care sub poigăiță de
civilizare, ascunde în fiecare om al celui de al
douăzecilea veac, un om al cavernelor. Cu toate
superstițiile, fricile, elanurile de bunătate și
egoism elementar.

Demisia cabinetului austriac

Viena. — In consiliul național președintele
Adunării a comunicat demisia cabinetului
Ramek. Alegerea noșui guvern va face
astăzi.

Fundația Culturală „Principele Carol”

E la ordinea zilei problema Fundației Prin-
ciare. Evenimentele triste din ultimul timp
au pus o pe tașe, cruz și fără considerațiuni
sufletești, parcar fi vorba de „lichidarea”
cutărei prăvălii în faliment. S'zice că așa
e totdeauna „zica de azi”, prezentul e de
muitoori cruz și nemilos! „Mortii cu morții,
vii cu cei vii”, am auzit spunând odată un
prelat care numai e prănte șoi, și deși
dictonul acesta mi'a repugnat totdeauna,
mulți din zilele noastre caută să-l practice
după tragicul eveniment înca și acum de o
tristă actualitate.
Era potrivit — în cazul de față — o
tăcere, o pauzare, pentru un timp oare a e
a problemei deschise, pom nite mai su, căci
vorba și scrial și s'u nu au încă la noi o
deplină putere. Nu s'a întâmplat aceasta,
asfel că mulți sunt nevoși să iașă din rez-
ervă, printre cari și subșmățul. Acum un
an — după conferința internațională a
cercetășilor, ce a avut loc în 1924 la Ko-
penhaag — și la care am participat și eu
ca membru al delegației române, am arătat
în mod public retele din cercetășia româ-
nească și pe v'novatul principal: Gh. D.
Mugur, directorul Fundației culturale „Prin-
cipele Carol.” Acest act mulți l-au calificat
atunci ca o faptă plină de curaj, căci se
știa bine cine este dl. Mugur, și se preve-
dea că voi trage consecințe neplăute.
N'a fost așa! Dar nici așa cum visa de-
șigur dl. Mugur!
Azi dl. Mugur sumi are scutul înșpoia
cărui să se poată ascunde.
Eu îl atac, ca și odinoară. D'sa să mi
răspundă!
Activitatea Fundației
Dela distanță e greu să judeci lucrurile,
cu atât mai v'rtos înnd ele se petrec mai
mult sau mai puțin „în taină”, numai cu
știința cătorva „intitici”. Cu toate aceste,
plăcându-mi să privesc lucrurile după te-
mănicia și seriozitatea lor, și făcând câteva
deducțiuni, cari rar m'au înșelat mi am format
in curaul timpului următoarea părere critică
despre activitatea de până acum a Fun-
dației:
„Șirilitus rector” ul Fu dației, a fost d. Gh.
Mugur. Acest om inteligent și talentat, dar
ca „morală” și cinește supra căruiș se poate
mult discute, abandonând cercetășia (prima
instituiție de care s'a păsonat, și pe care
a folosit o, după a mea părere, numai ca
„trambulină”) și a înșaurat activitatea cu o
imensă fabricare de programe și planuri, în
mare parte irreal și nerealizabile. S'a con-
străit șpoi, deșgur la înșistența sa, palatul
Fundației; s'a făcut instalația în mod luxos;
s'a procurat o tipografie admirabilă... și
s'a înșal'at acolo foarte bine și comod și
„modesta”: „director general, Gh. D. Mu-
gur”. A fost deșcă de Sinaia...
A fost dela început o greșă că Fundația
nu s'a pus sub un control scrios. De aci a

urmat șpoi că s'au fă ut cheltueli inutile,
cum au fost de pildă: unele tipărituri —
cărți și reviste — ce s'au trimis șpoi cu
chilogramul la sate, unde deșgur și azi
stau nestișate, și pine de praș; șnumite
călătorii în străinătate ale conducătorilor
fundației (d. Nedelcu: 3 luni în Danemarca);
luxul ce se facea, cu instalații prec elegante
și șpotrivite unei Fundații care, tocmai
pentru că avea de Principele Moștenitor în
frunte, trebuia să fie păt unșă în întregime
de „cinșt”, „modestie”, „muncă temeinică
și serioasă”.
Ori „înștea” directorului Fundației, d.
Gh. D. Mugur, eu am pus o în discuție
publică — prin erthotele serie „Cercetășia
noastră”, apărute în „Tribuna Nouă” din
Arad, mai șpoi însure ca foi volante la
țara întregă, — firă ce d'sa să fi răsuns
la acuzațiunile grave ce i le aduceam în
acele publicații.
„Modestia” d'nei Mugur o înștărășă de
pildă, și faptele următoare:
Un d'știns profesor universitar din Cluj,
mi'a povestit, cu o vădită indignare, că
„șarșădul dela Sinaia” (l. Mugur l) s'a în-
curmetat să vorbească corpulul profesorul
la universități, când A. S. R Principele Carol
a vizitat univ.'rsitatea din Cluj.
Nu de multă timp „Universul” a con-
demnat, cu o înșădabilă energie, faptele ce
pro'agandishti Fundației (șesgur și d. M.)
călătoreșc (2-3 la număr!) cu șgon șalon
special.
D. Mugur călătoreșc mult prin străinătate;
fii d'sale sunt la Paris; avea grozave apucă-
turi parv-nite (șud că mai în țimă, în cureșl
conferințelor ce le ținea, schimba mereu mo-
nocolul cu ochelarii americani) și maior ne
scria nu așa de mult: „In timp ce aculți
pe cineva, scrie altceva...”, și această
s'a întâmpat și cu scriitorii acestor rân-
duri, deși e cert că n'a mers să muncă
la povești cu d. Mugur l); biroul de muncă
al d'lei, era în deplină contradicțiune cu ceacea
evocă cuvintele: „auster”, „sobru”, „serios
și temeinic”. Toate aceste ștă lucruri, cari
deși la prima vedere par adăsemnate, totuși
merită importantă în ochii acolora cari știu
că nervul Fundației Princiare a fost d. Mu-
gur, și că aproape tot ce se făcea acolo
era după înșpirația sau comanda „șegisoru-
lui” acestui „teatant”, dar extrem de
mechic!
In atari împrejurări, e natural că nici
Fundăția n'a avut o activitate cu totul lipșită
de gr'șeli. Ba chiar și mai mult, gr'șelile ce
sau ouș sunt prea destule. Foarte rău, dacă
avem în vedere că numele Principele Carol
era la Fundație așa de activ engajat!
Condamn astfel înșainte de toate, turau-
rile de propăgandă ce le-a organizat
fundația. Le șocot de necesioase. Căci în-
tr'u b' și e serioș să mergi la sate, să îți o
cuvântare, să dai câteva medicamente, câteva
cărți, ș'șpoi să te întorci cu vagonul șalon

FOLETON

Gelozia neîntemeiată

Da, gelozia este unul din secretele vieții
conjugale cunoscut de toată lumea și pe care
toată lumea îl rănușește. Pe lângă că este
cauza generală a urii mutuale dintre șoi, —
aceasta fiindcă îl face complici la profanarea
finței umane înșăși, — și pe lângă că este
cauza alhor rele, gelozia reciprocă este tot-
deodată izvor de necontenite chinuri între
șoi. Dar, printu'n fel de șord comun, ei
se înșeleg să șșundă lucrul acesta față de
lumea cealaltă, și înșădevar, li și șcunși...
Deși fiecare își dă seama de ce se petrece
cu dânsul, își în h'puie înșă, că, în ceice-l
pr'v'ște, este vorba mai de grabă de v're o
particularitate nenorocită, iar nu că suferă
și el șoarța tuturor gelozior. Aceasta mi
s'a întâmpat și mie. Și trebuia să fie așa.
Gelozia nici că poate să nu exste între șoi-
ții ce trăiesc într'ua chip imoral. Dacă ei
nu pot să sacrific, șmândoi, plăcerea lor
pentru binele copilului lor, ei își dau șeama
și pe drept cuvânt, că nu sunt în stare să
sacrifice plăcerea nu numai pentru binele și
pacea lor interioră (căci se poate păcătuși
fără ca celalalt să o știe), dar nici, mă ar,
pentru liniștea conștiinței lor. Fiecare o știe
prea bine că nici unuși, nici celalalt, nu sunt
în stare să ridice puternice obstacole morale,
trădrări; o știu, fiindcă ei neocoteșc cerin-
țele moralei, și dia această cauză nici nu
se cred, anul pe altul, că sunt neputenți ge-
loși unul de cel-alalt. Tot asfel noi, șd'ș

nevastă mea și cu mine, furăm șilbatic de
gelozii unul de altul.
Ah! ce sentiment oribil, gelozia! Nu vor-
besc de adevărate gelozii, care are rațiunea
ei de a fi; această gelozie, adevărat,
este dureroasă, furește, dar are și fâgă-
duiește, un sfârșit... Vorbesc de gelozia
fără nici un temei, care înșoștește o'ie le-
gătura imorală și care, neavând temeiul,
n'are nici șfârșit. Cea dintăiu este ca un
ușler, dar ceastălaltă este dintel ce roșde
fără hotăni, ziua ca și noaptea, șpoi din
noul, ziuș, noaptea și tot așa în neșfârșit.
Acest fel de gelozie e teribilă, într'ade-
văr teribilă. Și istă cum se înșăfășează:
un bărbat tăără vorbește cu șoția mea, o
pr'v'ște și șurade și, dupăcum îmi pare,
lși plimbă privirile pe corpul ei. Cum
îndrăznește el să se gândească la dânaș,
șă se gândească la șoșina mea? Și cum poate
ea să suferă una ca asta? Dar nu numai că
sufer, ci pare că ar foarte multumită. Și
mai șog de seamă că pentru dânsul și nu-
mai pentru dânsul, face ea tot ce face.
Și atunci, dânsul că se trezește în suflet o
asfel de ură împotriva ei, lăcăt fiecare
vorbă, fiecare gest al ei devine odioș. Ea
lși dă seama de asta, nu știe ce să
facă și începe să-și dea aparența u-
nei bune dispoziții indiferente. Ea șufără,
și ea, ca se distrează pe șocoteala mea, ea

este foarte multumită! Și ură mi crește în-
zecit, dar nu îndrăznesc să-i dau rân-
liber, căci în fundul sufletului mi dau,
parcă, șeama, că n'are nicio îndreptărire
această ură. Rămân acolo, fec pe nepășă-
torul, o șupraveghex pe dânaș mai alce, iar
față de el, mă arăt cât mai curtenitor cu
putință. Pe urmă, m'și vrea parcă șingur,
șși vrea să eu din oșele, să-i las șinguri,
și, istă că am și eșt... D'ș cum mă văd
afară, mă întrec cu groză ce ar putea să
se petreacă, acolo, fără mine. Mă reictor,
inventez un pretext, — iar alte ori nu mă
meș fatore cu mă opreșe la ușă și l'ucep să
tr'g cu urechea. Cum poate ea să se șo-
boare astfel, și să mă școboare și pe mine,
puându mi într'o situație atât de abjectă
— a cuiva care pănd'șt, care șpiceș șel
Oh! ce creatură ned'mă și înf.mă! Și el,
ei... Ei, — cin-i r'f! E-te ceace sunt toți
b'rbați, ciceare eram eu însu-mi înșante de
a mă fi înșurat.

Banca Generală

(1564) a județului Arad Soc. Anon.

Arad, Strada Alexandri Nr. 1.

TELEFON 8-34. TELEFON 8-34.

Face orice fel de operațiuni de bancă și bursă pentru țară și străinătate

Primește depozite spre fructificare.

Scout, reescont, încasări și plăți în toată țara.

Scrisori de credit asupra țării și străinătății.

Imprumuturi pe gaj de mărfuri și efecte etc.

Schimb de monede.

Cel mai bun disinfectant!
1870

Primul salon român de pălării pentru dame în Piața Avram Iancu No. 1 în curte. Primește transformarea și formarea pălării. Confectionează pălării noi. (2054)

CIORAPI de bumbac, flor și ată de prima calitate **PENTRU DAME** dela 30 Lei până la 145 Lei Ciorapi de mătăsă 155 Lei. Pantaloni reformă dela 58 Lei Ciorapi pentru bărbați și băiți dela 20 Lei Mănuși dela 45 Lei Șaluri de mătăsă dela 185 Lei Inșusi Mănuși din piele de prima calitate. Mărfuri de tricotație, sveter, etc. etc. la izvorul cel mai eficient de vânzare la **A. BOGYO** Arad, Str. Eminescu 13. (2101)

Alexandru Knapp întreprindere pentru vopsirea și curățirea chimică a șofelor Arad, Str. Episcopului Radu (fost Magyar u.) No. 10. (2186)

Pânzături, fețe de mase, stofe, mășvuri în asortiment mare și foarte efine se vind la

Mihail Székely firmă de modă
Arad, Piața Avram Iancu 20. Depozitul de stofe engleze al soc. „Englisch“ Fintex. (2221)

Cele mai moderne instalații de apaducte și canalizare, în orașe de provincie, apaducte de case, instalații de scaldă pregătite

MARTIN WEISZ
instalator de apaducte și canalizări. Reparații se execută prompt și efine Arad, Strada Unirii No. 14, (Palatul Ortutay.) (2237)

Adam Steigerwald
Pantofărie ortopedă de ghet pentru bărbați, femei și copii Arad, Strada Mărășești (f. Kossuth u.) No. 4. (2242)

Mai frumoasă curățată și calcă
Terezia Buttinger
spălătorie cu aburi și institut de călcat Arad, Strada Consistorului No. 7 (fost Batthyány-utca). (2333)

MALTRY
croitor pt. dame, parisian, Salon de modă englez-francez
Arad, Str. Gen. Grigorescu No. 4. (fost Tabajdy Károly-u.) (2360)

Cumpărăm și vindem

acțiunile băncilor și a societăților aradane și lozurile „Crucea Roșie Italiană“ pe prețuri de zi

„PALLAS“

Bancă și Soc. Comercială
vis a vis cu palatul Minorit. (2467)

Revizite de birouri, registre comerciale și cărți de copiat, hârtie pt. scrisori, hârtii carbonate pt. copiat, hârt e pt. mașini de scris și pachetate, cerneală de prima calitate, peniță, blocuri pt. casa, hârtie crep, salvețe, cărți germane, franceze și engleze.

Biblioteca de împrumut cu 100.000 volume.
Telefon Nr. 385. Telefon No. 385.

IZIDOR KERPEL

Bulev. Regina Maria 12. (2427/a)

Lapte, smântână, fruntea laptelui, unt, brânză încntinu se capătă la

Lăptăria Corvin

Arad, Strada Corvin No. 1. (fost Hunyadi-utca.) (2361)

Vacuum cleaner Hollos Arad, Str. Bărbăntu 39, (colțul străzilor Răkocei și Forray.) Telefon 5-13.

Pomparea prafului, curățirea și lustruirea parketei cu mașini electrice. Locuințe întregi se primesc pt. curățire. (2363)

Institutul de spălat de aburi „**CRISTAL**“ a trecut în mâinile unui proprietar nou și totodată s'a mărit s'a transformat la cea mai modernă vopsitorie și curățire chimică a României, Servicii prompte, exacte și culante. Iau garanție pentru fiecare obiect primit. Rog onor. sprijin **Iovan Ernst** proprietarul nou al institutului de vopsitorie, curățire chimică și spălătorie „Cristal“, Piața E. Rădulescu No. 5. (2378)

Mai efine și mai bine vopsește și curățată „**FIX**“ întreprindere pentru vopsirea și curățirea chimică
Uzine: Str. Gheorghe Ionescu Nr. 5 (f. Károlyi-u.)

Locuri adunătoare:
Meszarik prăvălie de măruntșuri Reg. Ferdinand No. 39.
S. Fisch prăvălie de măruntșuri Banatului No. 5.
Surorii Kiss prăvălie de măruntșuri Str. Eminescu No. 3.
Leszay prăvălie de măruntșuri Str. Brătianu No. 8. (2396/1)

Regatul România :: Notarul public Buteni.
No. 3-1925. (2463)

Edict de licitație.

În reprezentanța societății acționare din Aradul nou, Dr. Ioan Hemmen avocat în Aradul nou, m'a recercat că pe lângă întreținerea mea să vând 60.000 metri de pădure de lemne de foc variate în valoare de 480.000 Lei și 20 vagoane de cărbuni de fag în valoare de 60.000 Lei, cari se află în hotarul comunei Dulcele și care material lemnos este deus ca amanet pentru acoperirea împrumutului de cont curent al lui Albert Schwarz, domiciliat în Pâncota, în senzul legii comerciale art. 305, 306, 307 dorește a-l vinde pentru încasarea creanței de sus, spre care scop pentru vinderea mobilelor de sus în licitație publică, am hotărât ziua de 23 Ianuarie 1926, la orele 3 d. m. în Buteni în biroul meu oficios, cu care ocaziune aceste mobile se vor vinde și sub prețul estimat în senzul art. LX din 1881 plus diferențului pe lângă intervenirea mea.

Mobilele ce se vând se pot privi pe lângă intervenirea a lui Carol Zipfel Arad, Strada Ioan Rusu Șirianu Nr. 13, sau a lui Nica Berzovan șumar, locuitor în Dezna. Buteni, la 11 Ianuarie 1926.

Notar public: Dr. ROMAN.

Inscripțiunile se primesc
la Administrația ziarului.

la București, ca în urmă să te lauzi prin ziare de ispășite tale (decestrate de sigur foarte negent pe lângă numele Principelui Moștenitor)... și să încasezi la urmă, la față și diuina de propagandă culturală? E oare aceasta altceva decât demagogism, epioală și urâtă parodă? A avut nevoie Principelul Moștenitor de acest soi de „re-lamă“, de laborioasă fruad a acestor „propagandizii“... de obicei foarte „dezinteresat“?

Condann apoi: afisarea inutilă și ne la loc a numelui Principelui Moștenitor, în toate locurile și cu toate ocaziile posibile și imposibile; propoanda nelimitată și ce mul teorii chiar ne-ănotoasă, ce se facea „în fa vorul“ Principelui Carol, simpatic și popular „per naturam“, întregi țări; asumarea și „capitarea“ a tot ce se poate: orchesteră, coruri, cercetășie, sport, cultură, cinematograf, școală, propagandă externă, șind, — multitate laitatea aceasta superficială, (căci e evident, Fundația, nu avea aparatul mare, capabil să susțină acelea vate organizații ce le-a acumulat în așa mare grabă dl Mugor, (de aci și moartea cercetășiei românești!) — poate cu dorința latentă de a „pepa“ lumea de imenea activitate „a celor dela Funda- ție“.)

Ce se de făcut

Fundația, nu poate fi „lichidată“. A o trece sub autoritatea ministerului, ar însemna să-i tai posibilitatea de a proasera în propoții mari. Ori, știm bine, că Fundația e creată în sil mare, pentru o vastă posibilitate de activitate. Cea mai norocoasă e ideea de a o pune sub auspiciile Societății Scriitorilor Români. Așa va fi activă, iar conducerea ei, fiind ca răspundere, își va da desigur silința să producă maximum de bine.

Dar Fundația va trebui radical reformată. Conducerea ei schimbată, — dar nu înaltărată! Erau grupate în jurul Fundației, multe talente, multi oameni de valoare și adânc cultiți. Fie-mi permis să citez, dintre cei pe cari îi stimez mai mult, pe dl Nichifor Crainic și Cezar Petrescu, de a căror onorabilitate sunt perfect convins.

Fundația trebuie apoi des-ărcată de prea multe sarcini ce și le-a luat. Filarmonica după cât știu, nu i mai aparține! Cercetășia își merită perfectă independență, căci numai așa lini închipi că va putea lua avânt. Și tot așa, și celelalte instituții ce au fost și până acum mai mult un balast pe seama Fundației, trebuie deslitate de ea, ca atât ele cât și Fundația, să poată respira de aci încolo mai ușor, mai liber. La acelaș timp, e necesar să se crezie Fundației un program bine determinat, logic și real. Trebuie să înceteze activitatea multiatrală și superficială. Munca extensivă, trebuie înlocuită cu cea grea dar temeinică, care e munca intensivă. Sălărețele și trealele planuri, trebuie înlocuite cu programe raționale și corăspunzătoare împrejurărilor și timpurilor. Planurile și programele chilometrice ce au supracorogestonat numai Fundația, trebuie: reduse, fixate în cadre bine definite și cumințe determinate. Cu un cuvânt, trebuie să se dea loc unei munci ordonate, sistematice și scricease.

Iar însuflețirea de scurtă durată, să se înlocuiască odată cu perseverență și asiduitate; avântul fără margini — pasiunea nedisciplinată — cu puțină cumpănare, și atunci totul va fi desigur mai bine.

Tot în această ordine de idei îmi vine în minte o propunere bună, — dacă nu mă înșel, a dlui prof. M. Dragomirescu, — de a creia o centrală a tuturor instituturilor și aşezămintelor culturale, cu scopul de a sistematiza activitatea și propaganda culturală din întreaga țară. E o admirabilă propunere, și mă mir că ea nu a avut ecoul ce i s'ar fi cuvenit. Căci de fapt, dacă ne dăm ostentela de a privi lucrurile nu numai la suprafață, ci și după valoarea lor intrinsecă așa vom vedea că ceea ce face la noi în domeniul „cultural“, e mai mult decât dilen-tantism, e în unele împrejurări curș „sport“ pe teren cultural. Un sat e împărțit cu cărți, confierți, medicamente și alte, iar altul rămâne total ignorat. O comună să prădăște de boală, alta de majoritatea fondabilă a anaflăbilor, a treia se bucură de

toate avantajile și e răn-nă de prosperitate, a patra însăjețe încă în cel mai groz-iv interior. O hartă culturală, o delimitare a îndatoririlor, o stabilire comună de programe, e imperios necesară. Fiecare institu- te culturală să-și aibă odată programul bine definit, regiunea sa de activitate și or- dina de muncă perfect croită. Să faceteze odată „incursiunile culturale“, excursiile și șortul joasă de o propagandă culturală. Capriciul și întâmplarea să fie înlocuite cu o muncă continuă perseverență și serioasă. Să ste odată dreapta ce face stâng. Căci suntem puțini și avem așa multe de făcut. Sau după cum scriam undeva nu de mult: „Să punem osie la carul nostru, țias de mulți cu foarte multă bunăvoință, dar tot atât lipsă de preciepere și experiență“.

Nu er stria deci, să se ia dia nou sub discuție acest plan.

Nar putea oare să devie Fundația Prin- cipăre, Central Culturală despre a cărei necesitate am vorbit până acum?...

Cred că dl. Nichifor Crainic și Cezar Petrescu, ar trebui să ia sub discuție una amăunșită aceste probleme, punând la o parte, în vederea scopului, orice patimă și velleitate.

Dar cu cercetășia?

Datorită dlui Mugor cercetășia s'a pră-ădit. Relele s'au srăt. Sunt cunoscute deja de toți aceia, cari poartă un interes față de insttuția aceasta, — care ar fi avut o așa de frumoasă manire de împlinire la noi în țară.

Organizațiile cercetășiei din țară veg- tează d-ope o zi pe altă. Com-ndamentul central (înghițit, în mod samovolnic, de Fundația — dl Mugor, aproape că nici nu mai există. Situația e deci cât se poate de tristă, cu atât mai vartos că asociațiile cercetășiei din străinătate sunt în plină eflo- rescență.

Consfătuirea comisiei pentru înființarea Muzeului școlar regional din Timișoara

Corpurile didactice dela cele 2600 ș. primare și 83 suorprimare secundare din regiunea școlară Timișoara, su luat hotărâre în anul trecut, să înființ ze un Muzeu regional școlar, unde să fie plasat întrege materialul didactic al celor 5 județe, spațină toare acestei regiuni. Aici se vor aranja conferențe de dif-și profesori universitari, p nru a ține în curent cu cercetările și progresele mai nouă ale științei și culturii corpurile didactice se vor amenași cole fi, (deeam, lucră de mână, clase modele, bibliotecă) squarii. Muzeul va fi provăzrăt cu ti- pografie, merită să servească numai intere- sele școlii. Membrii corpurilor didactice vor găsi aci odată odată pentru 1—2 zile, când se vor întretine oficial în Timișoara.

Acest proiect a fost aprobat din partea Min. Instr., iar corpurile didactice, aderând la ideea înființării muzeului, au adunat deja lei 100,000 prima bază a muzeului.

Zilele trecute s'a ținut la Timișoara con- sfătuirea comisiei de organizare, sub presi- denția dlui insp. șc. S. Evușian, la care au luat parte următorii domai: I. Moldovan insp. I. Frașez revizor, dr. A. Popoviciu dir.

Se impune deci o grăbnică solu- ție. Cel mai cumințe lucru ar fi, ca șia să se despusă de Fundația și să se baze cu totul autonomie această lucră, și celelalte multe cari nu se rezolvă, nu le poate duce la bun derăt un congres al reprezentanților rei“ ai cercetășiei românești. Acest ai trebuie grăbnic convocat (des-gur, de ritatea care a preluat Fundația), căci tuția cercetășească merită să fie pusă ciorare fără altă zăbară.

Vinov

In aceste publicatii atac numai Gh. Mugor. Condann activitatea pentru a afla de măschi, egois lasă!

Il condann apoi pe acest om, pe a abuzat așa de urât de numele și darea ce i-a acordat-o A. S. R. Prin- cip Carol.

Vehemența mea e perfect justă dacă se are în vedere raul mare și re- ce la săvârșit directorul Fundației Mugor.

Critica mea n'am făcut-o în vre-un scop meschin. M'am decis în ceasta când am văzut că problema cari mă ocup mai sus, sunt desce- se caută soluțiuni, pentru o vreednă zolvare.

Dau deci în vileag ateste cu gând și cu sufletul împărat că mi-am în- dălvăria până la sfârșit, și cu dorin- ca d-n acest mănunchi de păreri și stotări, cei chemați să desprindă o- așa de bun și echitabil. Cât priveș- ția severă ce o aduc unui om, cu le- activitate de mult nu sunt împăcat, drept să trag numai învătăminte viitor.

Sever Ispravnic
rdirectorul revistei „Cercetă- re“

Falsurile din Ungaria

Praga. — „Prager Presse“ publică din surș autorizată următoarea expunere a sti- tudinei cer-urilor oficiale cehoslovace față de falsurile dela Budapesta:

Cehoslovacia n'a intervenit până acum în afacerea de falsificare a bancnotelor din Ungaria deoarece așteaptă rezultatul aces- tării și cercetărilor. R publica cehoslovacă n'a întreprins nici un demers în Franța și este inexactă și aserțusea că s'er fi stră- duit pentru a determina la o intervenție pe vr-unul din guvernul Miciei Înțelegeri. Ce- ciorș, se irită. Rămân trăsniț, și întreb: re- are? Pentru ce? D-ur ea tare, răspunde cu monosilabe, sau pomește pe departe de câte ceva. Incep să bănuiesc că motivul este de a mă fi dus în grălină cu vră-să — la care nici nu mă gândesc — sau cum așa ceva. Incep să bănuiesc, dar îmi e cu n pu- țină să o spun. Dacă aș sune-o, faptul acesta i-ar înlări bănuiele. Și inșep din nou să caut adevărate cauză, să o întreb. Ea nu răspunde, dr binește că am înțeles și se întârește și mai mult în presupunerile ei.

— Oare ce am fi spun eu.

— Nimic. Ce să am. Sunt ca întoideaua — spuae ea, — și-mi aruncă răutăți necu- getiv, inexplicabil.

Uneori suferi toate astea cu răbăre, dar alte ori isbucesc, desen-ni, și atunci e ca un flux de vorbe rele și nu mai ști de ce crimă închisută să o lov-nu-și. Și toată afacerea asta merge până la paroxisim: la crămi, aghițur, fugă deșădată prin odăi, prin locurile cele mai extraordinare.

Incep să o caut. Ţi-e rușine de oameni, de copii, der n'ai încotro. E în așa hal, în- căd simți că e gata la orișce. Și o urmă- rești, și o cauți. Se scurg nopți de sbucium cimplit. Și, în sfârșit, n-er-viț amorțesc, — după vorbele și învinuirile cele mai crude, în sfârșit, ne regăim liniște.

D, de-șgur, gelozia înlatemeată, este condiția vieții noastre conjugale corupte.

După L. Tolstoi de N. N. Vasiliu

hoslovacia a făcut cunoscut nu numai în rai din Mica Înțelegerere, dar și în nului ungr, acest pact de vedere fe- pectativă și rezervă.

Dacă Cehoslovacia, cu toată rez- eși-a impus, urmă este cu atenție cerc- întregii chestiuni și a rezultatelor, a se datește numai interesul pentru ținerea unor bune relațiuni de vecinăt- Ungaria și pentru asanarea morală a ț-unilor din Europa centrală, grav t- pria chestiuni ca aceia descoperit la p- psta. Cehoslovacia este interesată în M- țările dela Budapesta prin faptul că ace- este în legătură cu falsificările din 1922, dep- urma cărora Cehoslovacia suferit pagube însemnate, întrucăt s'a bricat atunci în Ungaria 32 milioane fi roane cehoslovace în bancnote falsificate.

S'a dovedit atunci viaoșvăia unor a soane care sunt implicate și în falsifică- astăzi, și între acestea în primul rând fe sorul Meszáros și Nad-ay. Falsifică- toroane cehoslovace se făceau în epoi- Cehoslovacia avea de luptat pentru zarea schimbului. Cehoslovacia, cond- considerămi de pace internațională n-ă treprin stunci nici un demers contra garii. Este ușor de înțeles că astăzi în publică din Cehoslovacia armărește cu v rea să vadă ce se va întâi upia a celor- atunci falsificaseră bancnotele cehoslo- De bună seamă va trebui să se cerc- mai deaprospe legătura dintre falsifică- mise în anii trecuți și afacerea descu- acum, guvernul cehoslovac depur- toate străduințele pentru a face tot- înțelegeri și în comun cu guvernul c- cum s'a procedat și din partea Fi- Suntem convinși, — încheie „Prager P- — că această afacere nu va avea drep- niciă complicațiuni internaționale.

BUDAPESTA. — Baroas, pres- „Uniunii Asociațiunilor Sociale, a fost rogăt acesă de procuror ca martor. gatorial va continua astăzi.

PARIS. — „Echo de Paris“ cred: f-

Unde guvernul de la Budapesta este...

foarte insuficient castelul Sarospatak si era...

Servicial telegrafic extern Din cauza relatiunilor incordate dintre...

ARTISTICE-CULTURALE

Salonul Literar No. 9 A apărut Salonul Literar No. 9 de...

DIN JUDET

Serbarea dela Pâncota Primim următoarele: Fapt e, că serbarea „Pomului de Crăciun“...

INFORMAȚIUNI

Vizită ministerială

Di general Moșoiu ministrul camerilor publice, a sosit în Arad, cu trenul dela ora...

Balul „Reunirii Femeilor Române“

Tradiționalul bal consumat organizat de „Reuniunea Femeilor Române din Arad“...

Nouii arestări de comuniști în Săcuime

Siguranța din Târgu-Mureș a arestat șapte comuniști care aveau conducerea propagandei comuniste...

Fuga contelui Teleki

Viena. — Contele Teleki, fost președinte de consiliu, care dessemenea se află grav...

Tratatul de pace între Rusia și Polonia

Varșovia. — Intre Polonia și Rusia, e vorba de un pact am mai amintit să se încheie...

Hotelul din Bagdad la Apolo

Apolo. Cu un succes mare a fost prezentat filmul „Hotelul din Bagdad la cinematograful Apolo“...

Escroc fără obstacol la Urania

Urania. Filmul, roman, fără de păhece în care rolul principal e jucat de cântărețul...

Balul costumat mascat al Lemnarilor

23 Ianuarie, Hotel Central! Pistrii, alunca și miteseri, culoarea roșă a teintului și a mânelor trece în durată de...

Concertul baritonistului D. G. Andreescu

D. G. Andreescu va avea loc Sâmbătă, 6 Februarie a. c. orele 9 seara în sala mare a Palatului Cultural...

Concertul pianistului Si rota

Si rota se va ține la 2 Februarie. Genu lui Lutz revine în concertul dela 2 Februarie în Palatul Cultural...

Costumuri (diferite frumoase) Inprimată Margareta Z. Varady

Arad, Str. Consistoriului No. 5. Etaj III. No. 3.

Informații

Di ministru a venit pentru a se interesa de lăsa cunoștință ce anume pagubi s'au produs șoselelor naționale, județene și comunale...

Balul „Asociației Industriștilor și Comercianților români din Arad și județ“

ce se va aranja Sâmbătă, în ziua de 6 Februarie etc., în sala mare a hotelului „Crucea Albă“...

Pentru ofițerii de rezervă

1. Se aduce la cunoștință ofițerilor de rezervă de infanterie din Arad și împrejurimi până la gradul de căpitan inclusiv, că la Reg. 93 Inf. (Cetate) are loc săptămânal în fiecare joi, între orele 15-17 (3-5 p. m.) conferințe și aplicații cu ofițerii de rezervă de infanterie.

Banul falsificați erau destinați pregătirii unui nou războiu

Praga. — Ziarul berlinez „Welt am Montag“ a publicat un articol senzational scris de Diner Deues, fost secretar de stat în Ungaria...

Ultima oră

Trustul oțelului în Germania

BERLIN. — După multe tratări, în fine eri s'a înființat trustul de oțel. Știrea a atras după sine urcarea prețurilor hârtiilor de valoare la bursa din Berlin.

Dnii Vintilă Brătianu și Titulescu la Paris

PARIS. — C. V. Brătianu a sosit azi la Paris. D. Titulescu cu delegația americană a sosit ieri în Cherbourg continuând imediat călătoria spre Paris.

Noul guvern german

BERLIN. — Cancelarul Luther și eri a încercat a forma noul guvern, însă fără de rezultat. Cea mai mare greutate e alegerea ministrului de interne, deoarece între partidul poporului și partidul democrat s'au ivit divergențe.

Explozie la o mină

LONDRA. — Victimele exploziei dela minele din Willburton sunt în număr de 22. Au reușit să fie salvate numai 10 persoane, cari toți sunt negri. Cei salvați au fost acunși pentru că poporul infuriat să nu i omoare. Lucrătorii de rasă albă toți au perit.

Concesiunea pescuitului

BUCUREȘTI. — Comisia de Control a conducătorilor comercializării, a hotărât în ședința de ieri seara comercializarea pescăritului statului. La propunerea ministrului de domenii s'a hotărât înființarea unei societăți, care asigură statului o parte din beneficiu, dacă statul dă societății dreptul exclusiv de pescuit pe toate apele dela Orșova până la Marea Neagră și prețurile societății materialul și bărcile de pescuit.

Subvenția statului se apreciază la 25 milioane

Capitalul societății va fi de 250 milioane lei. Proiectul a fost depus la comisia economică a guvernului, care după acceptarea și înaintarea consiliului de miniștri.

Costumuri (diferite frumoase) Inprimată Margareta Z. Varady

Arad, Str. Consistoriului No. 5. Etaj III. No. 3.

Marea acțiune socială pentru ajutorarea inundațiilor

Consfătuirea dela Primărie — Astăzi, Sâmbătă după amiază la orele 5 a avut loc în sala festivă a Primăriei o consfătuire, sub președinția dlui I. Georgescu, prefectul județului și dl dr. I. Robu, primarul orașului...

Hotelul din Bagdad la Apolo

Apolo. Cu un succes mare a fost prezentat filmul „Hotelul din Bagdad la cinematograful Apolo“...

Escroc fără obstacol la Urania

Urania. Filmul, roman, fără de păhece în care rolul principal e jucat de cântărețul...

Balul costumat mascat al Lemnarilor

23 Ianuarie, Hotel Central! Pistrii, alunca și miteseri, culoarea roșă a teintului și a mânelor trece în durată de...

Concertul baritonistului D. G. Andreescu

D. G. Andreescu va avea loc Sâmbătă, 6 Februarie a. c. orele 9 seara în sala mare a Palatului Cultural...

Concertul pianistului Si rota

Si rota se va ține la 2 Februarie. Genu lui Lutz revine în concertul dela 2 Februarie în Palatul Cultural...

Costumuri (diferite frumoase) Inprimată Margareta Z. Varady

Arad, Str. Consistoriului No. 5. Etaj III. No. 3.

Ultima oră

Trustul oțelului în Germania

BERLIN. — După multe tratări, în fine eri s'a înființat trustul de oțel. Știrea a atras după sine urcarea prețurilor hârtiilor de valoare la bursa din Berlin.

Dnii Vintilă Brătianu și Titulescu la Paris

PARIS. — C. V. Brătianu a sosit azi la Paris. D. Titulescu cu delegația americană a sosit ieri în Cherbourg continuând imediat călătoria spre Paris.

Noul guvern german

BERLIN. — Cancelarul Luther și eri a încercat a forma noul guvern, însă fără de rezultat. Cea mai mare greutate e alegerea ministrului de interne, deoarece între partidul poporului și partidul democrat s'au ivit divergențe.

Explozie la o mină

LONDRA. — Victimele exploziei dela minele din Willburton sunt în număr de 22. Au reușit să fie salvate numai 10 persoane, cari toți sunt negri. Cei salvați au fost acunși pentru că poporul infuriat să nu i omoare. Lucrătorii de rasă albă toți au perit.

Concesiunea pescuitului

BUCUREȘTI. — Comisia de Control a conducătorilor comercializării, a hotărât în ședința de ieri seara comercializarea pescăritului statului. La propunerea ministrului de domenii s'a hotărât înființarea unei societăți, care asigură statului o parte din beneficiu, dacă statul dă societății dreptul exclusiv de pescuit pe toate apele dela Orșova până la Marea Neagră și prețurile societății materialul și bărcile de pescuit.

Subvenția statului se apreciază la 25 milioane

Capitalul societății va fi de 250 milioane lei. Proiectul a fost depus la comisia economică a guvernului, care după acceptarea și înaintarea consiliului de miniștri.

Costumuri (diferite frumoase) Inprimată Margareta Z. Varady

Arad, Str. Consistoriului No. 5. Etaj III. No. 3.

LICHTWITZ LIQUEURS (2385) Iosif Jánoși

Ultima oră Trustul oțelului în Germania Vacanță în diplomație BUCUREȘTI. — Prințul Bibescu, fostul ambasador român la Washington, va pleca în America...

Situația veniturilor Statului la 31 Decembrie 1925

Incăsarile Statului în luna Decembrie 1925, făcute prin Administrațiile financiare după situațiile previzorii au ajuns la: Lei 3.248.711.318-87.

Totalul încasărilor pentru anul 1925, până la finele lunii Decembrie 1925 au fost de lei 29.199.163.687-94.

Incăsarile Direcției G-rale C. F. R. până la 30 Noembrie 1925, după situațiile publicate de acea Direcție au fost de lei 7.474.142.185.

La care dacă mai adăugăm încasărilor pe luna Decembrie 1925, luând media încasărilor pe ultimele trei luni, ar fi circa de lei 793.314.360.

Deci un total de lei 8.267.452.545. Din care s'au cont-bizat până la 30 Nov. 1925, lei 4.025.762.639.41.

Iar în luna Dec. 1925, dacă luăm media lunară de contabilizare ar fi de lei 550.000.000.

Total lei 4.575.762.639.41.

Rest de contabilizat lei 3.691.693.905.59 care adăugat la veniturile Statului încasat prin A.I. țile financiare, 3.691.693.905.59, re-dă deci un total de lei 32.890.857.593.53

Așa dar bugetul pe anul 1925, nu numai că s'a acoperit complet prin încasări până la 31 Decembrie 1925 dar a dat și un plus peste prevederile bugetare, la care se vor adăoga încasărilor ce se vor face în cele 6 luni complementare (1 Ianuarie — 30 Iunie 1926), în consilul exercițiului 1925.

Puțul de încasări cert rezultat la închiderea anului financiar este de lei 1.141.857.593.53 la care trebuie să se adăoga încasările pe cele 6 luni complementare, cari dacă se scotesc de circa 10 la sută — în-trucât încasările pe lunile complementare în anii precedenți au fost între 16 și 13 la sută — vom avea încasările actuale pentru exercițiul 1925 mărite cu cel puțin 3 mi-liarde.

—00—

Presă streină

— Asupra falsificării dela Budapesta —

Intreaga presă franceză se ocupă pe larg de „scandalul urgu”. Dl Auguste Gauvain, sub titlul de mai sus, scrie: — „Scandalul falsificării de bilete de bancă franceze, în Ungaria. Intrece tot ce se cunoștea până acum, în această materie. N. mai e vorba de o bandă de falsificatori ordinari, nici de politicieni de rău, nici de funcționari mărunți, autorii și beneficiarii crimei sunt persoane din cea mai înaltă aristocrație și din imediatul entourage al membrilor guvernului, dacă nu chiar de membrii guvernului. „Prințul Windischgraetz, fost ministru, membru al unei dintre cele mai bogate familii din fosta monarchie habsburgică a fost arestat. El a mărturisit. A denunțat ca complici vr'o treizeci de personalități din aristocrație și din parlament. Și prefectul din Budapesta, Nadossy, a fost arestat, deși voiseră să i facă scăpat în Italia, cu un concediu de boală...”

Lăsând la o parte ori ce alte detali trebuie constat că falsificarea de bilete franceze, evaluate la mai multe miliarde franci, s'a efectuat sub ocrotirea prefectului de politie a Capitalei, omul de încredere al guvernului și că guvernul a făcut totul pentru a înăbuși afacerea până ce scandalul a luat proporții ireparabile.

Dar răspunderile sunt direct ale guvernului maghiar...

„Le Temps” scrie în aceeași chețune: — „Preciziunile sfilate în afacerea falsificării bancnotelor franceze de o mie franci, dă acestui scandal în cari sunt amestecați persoane importante, un caracter foarte asortat. Arestarea prințului Windischgraetz și mărturisirile lui, căruia li se atribuie și azi un rol în conspirațiile și intrigile urzite de grupurile naționaliste, — atrage atențiunea asupra unui întreg șir de fapte ce dau serioasă de gândit.

Și scandalul acesta este fără precedent în istorie — adăugă ziarul francez — iar de se va complica cu marile intrigi politice dupăcum se presupune din diferite părți, s'ar putea să aibă repercursiuni cu destulă gravitate.

La întregitor, prințul Windischgrätz, a declarat că s'a inspirat de exemplul lui Pht lupțând contra revoluției franceze și că el și com-atrioșii lui au voit să ruineze fazaștele Franței pentruca să provoace revoluția în ea, iar Ungaria să se folosească de această situație pentru a recăștiga teritoriile pierdute. Iată deci că prin ex-

pozul acestei plan se poate constata cât de mare și profund plănuită a fost fapta executată de acest feudal maghiar. Motivele politice sau patriotice nu pot acoperi consecințele unei crime, sau a unui delict de drept comun.

Colonelul Iancovici, arestat la Haga, era prevăzută cu un pașaport diplomatic și a fost la început ocrotit de ministrul Ungariei la Haga; șeful Siguranței la Budapesta, a trebuit la urmă să fie și el arestat din cauza nemai pomenitei bună-voințe ce arăta vinovaților.

La institutul cartografic din Budapesta au fost fabricate clișeele pentru bancnotele false. Și aici sunt mulți din enturajul regelului și din cercurile politice, compromiși partizani ai candidaturii arhiducului Oho, alături de membrii grupului „Ungurii carise desteaptă”.

Toate acestea par a confirma că falsificatorii nu lucrau în vederea triumfului unei cauz- politice determinate, ci și pentru folosul lor. Înă, se știe că într'o stare afaceri sunt brate cari execută și capete cari conduc; seții sunt cei cari cunosc adevăratul țel urmărit și nu e de crezut că atâtea complicități, în atâtea cercuri, au fost gata să servească pe prințul Windischgrätz numai de dragul lui, personal, la contra tuturor legilor și oricărei morale umane.

Declarațiile contelui Bethlen pentru facerea unei complete lumini, nu va fi pusă la îndoială — l'arheie „Le Temps” — ceea ce este însă important e ca să facă dovadă de energie contra tuturor influențelor, fiind în jo: bunul renume al Ungariei și propria con-solidare. Trebuie pus capăt intrigilor d'feritelor grupuri naționaliste cari caută să provoace o schimbare de regim. Ori cari ar fi influ-nțele în legătură cu partizanii arhiducei Albrecht și agitațiile ce s'ar creia și despre care se crede a fi iostgate de rașiștii germani din Bavaria și Berlin, situația este intolerabilă și poate stârni cele mai grave nelăcrederi în țările învecinate.

Cu ajutorul puterii ori și al Societății Na-ționalelor, Ungaria a făcut o mare sfurtor pentru restabilirea ordinii în finanțele sale și în situația economică. Ea va pierde tot beneficiul moral al acelei sfurtări de se va lăsa târâtă într'o aventură politică deoarece puterile aliate nu vor admite să fe puse în fața unui fapt împlinit al distrugerii ordinii de lucruri stabilită prin tratate.

din prețul real al vehiculului. Întrucât valoarea imposibilă este aceea a pieței interne, din momentul depunerii declarației de import la vamă, și ea se poate determina și controla după mercurialele locului după cursurile oficiale sau după orice alte documente. Așa dar dacă valoarea automobilului după factură este 100.000 lei iar prețul după pișă este de 125.000 lei, impozitul se va calcula asupra sumei din urmă.

În tensul celor de mai sus direcțiunea vămilor a adresat o circulară tuturor punctelor de frontieră.

Datoria externă a Cehoslovaciei

Praga. — Într'o conferință ținută la clubul industrișilor. Platit, director la „Ziv-nobneca” a evaluat datoria publică a Cehoslovaciei la 34 miliarde coroane din care 21.800 milioane pe termen lung și 5600 milioane coroane cu scadențe scurte.

—00—

Devizele și valuta.

Răd or 16 Ianuarie 1926

Zurich.	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123.25	123.30
Amsterdam	208.15	208.50
New-York	517.75	517.75
London	2515.75	2515.60
Paris	1957 —	1962 —
Milano	2090.50	2090 —
Praga	1522.50	1532.50
Budapesta	72.60	72.60
Belgrad	915.50	915.50
București	230 —	230 —
Varșovia	72.50	72.50
Viena	72.90	72.90

Cursul devizelor București

pe ziua de 16 Ian. 1925.

	Ceruta	Oferite
Paris	8.50	—
Berlin	53.50	—
London	1092. —	—
New-York	223. —	—
Italia	9.05	—
Elveția	43.25	—
Viena	31.50	—
Praga	6.60	—
Budapesta	—	—

Valuta:

	Ceruta	Oferite
Napoleon	825 —	—
Elvețieni	42.50	—
Marci	53 —	—
Leva	158 —	—
Lire otomane	113 —	—
Sterline	1075 —	—
Francezi	8.70	—
Italiani	9.10	—
Drachme	2.80	—
Dinari	3.90	—
Dolari	223 —	—
Marca poloneză	—27 —	—
Coroane austriacă	—31.50	—
„ maghiară	—31 —	—
„ cehoslovacă	6.55 —	—

—00—

Loc deschis.

—00—

Aviz!

Avizez Onoratul Public că am luat iarăși în manipulația mea proprie cu data de 9 Ianuarie depozitul de lemne de construcții „Banatul” din Aradul Nou.

Rog deci onoratul Public că întrucât ar mai avea pretenziuni față de aceasta firmă să binevoiască a mă aviza pe adresa din jos în decurs de 3 zile deoarece reclamații ulterioare nu se vor lua în considerațiune.

Francisc Tritthaler,

birou de construcții Arad, Strada Coșbuc No. 15.

*) Pentru cele cuprinse la acest loc răspunde autorul.

România
Comitetul Școlar Județean Arad.

No. 2007/1925. (2422)

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 25 Februarie a. c. la ora 10 a. m. se va ținea o nouă licitație publică cu termen scurt, în localul Prefecturii Județului, pentru furnizarea mobilierului necesar școlilor din județul Arad și anume: 750 bucăți pupitre (bănci) școlare, 70 bucăți dulapuri pentru arhivă școlară, 68 bucăți dulapuri pt. bibliotecă școlară, 82 bucăți catedre, 95 bucăți table de scris, 240 bucăți scaune.

Amatorii vor depune deodată cu prezentarea ofertelor și o garanță de 6% a sumelor oferite în număr, sau în efecte de stat.

Planurile, devizul și condițiunile de licitație relative la construirea mobilierului edate de Ministerul Instrucțiunii se pot vedea în biroul Comitetului școlar județean la Prefectura județului camera Nr. 37, în zilele de lucru între orele 10—12 din zi.

Licitatiunea se va ținea în conformitate cu legea contabilității publice (art 72—83) și cu condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice și cu oferte închise și sigilate pe cari concurenții le vor înainta comitetului școlar județean. Arad, la 4 Ianuarie 1925.

Președinte, Prefect,
Inspector General Administrativ:
(ss) I. Georgescu.

Secretar: (ss) V. Spătariu.

Ludovic Kartyá
pantofărie de modă și ortoped Arad, Brătianu (Weitzer J. u.) No.8.

Cine voaște a-și procura articolele de gospodărie să viziteze magazinul: **IOAN DEUTSCH** articole de textile, mărunțisuri și coșuri din Arad, Strada Marășești (f. Kossuth) No. 4, unde toate felurile de articele această bransă, ca tricotate și vase țuite cu prețurile cele mai avantajoase, poate procura pe lângă serviciul profesional conștiincios.

Reclama
e sufletul comerțului

„ASTRA”
Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad
Direcțiunea Generală:
București Str. Lascăr Catargiu
Uzine: Arad.
Adresa telegrafică: Vagonastra București
Vagonastra Arad
Scrisori București: Casașta postală 136.
Arad: Calea Auroi Vlaicu.

Orice fel de vagoane de soane, de marfă și de vagoane cisterne (de spirite și benzină). — Vechi industriale, forestiere și agricole. — Construcțiuni de stâlpi nituiți. — Piese de șini forjate. — Zdrobitori de cânepă. — Poduri de Piese de fontă și de metal și Cazanee de aburi, rezervoare (pentru apă, spirt, petrol, benzină) de orice formă și mărime. — Piese de rezerva pentru vagoane normale și vagoane cisterne.

Oferte și devize la cereșterea

Economice.

Impozitul somptuar pe automobile

Direcțiunea contribuțiilor și fondului comunal din ministerul finanțelor a făcut cunoscut direcțiunii generale a vămilor că, impozitul pe cheltueli somptuare, asupra au-

tomobilelor se încasează de către unele vămuri numai la valoarea automobilului (l'oco fabrica) stabilită după factură, fără a se ține globa la această valoare și șprzele accesorii: ca: ambalaj, transport, asigurare, taxe vamale, montaj, etc. care fac parte integrantă

S'A DESCHIS filiala de **LUDOVIC JANKY** în Arad, Strada Eminescu (f. Deak Ferenc-u.) 6, unde pe lângă prețurile foarte efitine se pot cumpăra blănuri, buuzi și paltoane de sport.

Albituri, lucrări de mână, cio rapi, mănuși pt. bărbați și dame
Sigismund Schwarz Arad, Strada Brătianu 9.
Efectuiază imprimarea pânzăturilor și cu materialul clienșilor.

Sticlăria STEIN IOSIF Arad, Strada Eminescu No 13, (fost Deak Ferenc ucca), pregătește mai efitin și mai frumos tablouri cadrate și struite, tot acolo se pot procura efitin mărfuri de porcelan și sticlărie. Seaviciu prompt.

Cari doresc să edifice de primăvară, edifice simple și în stilul cel mai modern, întreprinde cu prețuri avantajoase, și se pot cere bugete pt. edificare dela biroul de arhitectură: **Tritthaler Francisc** Arad, Strada Coșbuc (Wesselényi) No. 15.

Victor Bogdănszky, Arad :: Depozitul în comision de implătituri a firmei „Haidenschafter Spinnerei” Tigji di Iacob Brunner” Trieste.

Dacă voiți a cumpăra efitin și bine covoare pt. sufragerie, sau camere de bărbați, covoare curente, poneve pentru sezlonuri, perdele, șofe pentru mobile, garnituri de masă și pat, matrațe sau gradli, siliți la **LISSEM** magazin de confecțiuni pentru dame Arad, P. Avram Iancu No. 2, (f. Szabadság-tér). (191)